

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Jana Ryby a soudkyně JUDr. Ludmily Sandnerové a Mgr. Ivety Postulkové ve věci

žalobce: **D. B.**
bytem P.
zast. společností VECTIGALIA s.r.o., IČ: 037 99 808
sídlem V Obilí 1230/44, Černice, 326 00 Plzeň

proti
žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**
sídlem Masarykova 427/31, 602 00 Brno

o přezkum rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 11. 2016 č. j. 50319/16/5100-41451-806485,
ve spojení s prvostupňovým rozhodnutím

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Předmět přezkumu

1. Žalobce se domáhá u Městského soudu v Praze (dále jen „*městský soud*“) zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 11. 2016 č. j. 50319/16/5100-41451-806485 (dále jen „*napadené rozhodnutí*“), kterým bylo zamítnuto odvolání žalobce a potvrzeno rozhodnutí Finančního

úřadu pro hlavní město Prahu (dále jen „*prvostupňový správce daně*“) ze dne 4. 4. 2016 č. j. 2525089/16/2010-53522-110547 (dále jen „*prvostupňové rozhodnutí*“).

2. Prvostupňovým rozhodnutím bylo podle ust. § 106 odst. 1 písm. b) zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „*daňový řád*“), zastaveno řízení o žalobcově žádosti ze dne 24. 3. 2016 o prominutí příslušenství daně z přidané hodnoty, konkrétně o prominutí penále z prodlení v několika zdaňovacích obdobích v rozmezí let 2006 až 2011; žádost opřel žalobce o ust. § 55a zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů, zrušeného s účinností od 1. 1. 2011 (dále jen „*zákon č. 337/1992 Sb.*“), a ust. § 58 a ust. § 259 až 259c daňového řádu. Prvostupňový správce daně odůvodnil zastavení řízení tím, že prominutí penále z prodlení daňový řád vůbec neupravuje a prominout lze pouze úrok z prodlení vzniklý až od roku 2015.
3. V napadeném rozhodnutí se žalovaný ztotožnil s právním závěrem prvostupňového správce daně i prvostupňovým rozhodnutím. Žalovaný připomíná, že institut individuálního prominutí příslušenství daně byl do daňového řádu zapracován zákonem č. 267/2014 Sb., a to ustanoveními § 259a až § 259c, která nabyla účinnosti od 1. 1. 2015, že podle čl. VII bodu 3. cit. zákona lze žádat o prominutí penále vzniklého ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, tj. od 1. 1. 2015, a že úspěšně žádat o prominutí a prominout penále tak lze jen v případech, kde bylo penále oznámeno dodatečným platebním výměrem počínajíc dnem 1. 1. 2015. Na penále sdělované a předepsané ještě podle zákona č. 337/1992 Sb., stejně jako na příslušenství sdělené sice za účinnosti daňového řádu, ale přede dnem 1. 1. 2015, není možné aplikovat institut individuálního prominutí příslušenství daně, který je účinný od 1. 1. 2015. Jestliže žalobce požaduje posouzení žádosti podle ust. § 55a zákona č. 337/1992 Sb. a ust. § 264 odst. 6 daňového řádu, žalovaný v napadeném rozhodnutí připomněl, že ust. § 264 odst. 6 daňového řádu upravuje jinou procesní situaci, než kterou předpokládá žalobce. Z ustanovení vyplývá, že pouze řízení zahájená podle zákona č. 337/1992 Sb. před tím, než daňový řád nabyl účinnosti (tedy před 1. 1. 2011), se od účinnosti daňového řádu dokončí podle podmínek obsažených v dosavadních právních předpisech. Uvedené pravidlo sice platí podle žalovaného i pro žádosti o prominutí příslušenství daně podané podle ust. § 55a zákona č. 337/1992 Sb., ale pouze pro ty žádosti, kterými byla zahájena (podáním žádosti) řízení ke dni 1. 1. 2011, nikoli později. Na později podané žádosti cit. přechodné ustanovení nelze použít.
4. Své námitky proti napadenému i prvostupňovému rozhodnutí shrnul žalobce do dvou žalobních bodů:

Zaprvé. Žalovaný se podle žalobce dopustil nesprávného právního posouzení věci. Žalobce odkazuje na ust. § 264 odst. 6 daňového řádu a rozhodnutí rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu (dále jen „*NSS*“) ze dne 24. 11. 2015 č. j. 4 Afs 210/2014-57, podle něhož má penále podle zákona č. 337/1992 Sb. povahu trestu a je třeba na ně aplikovat čl. 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod a články 6 a 7 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, kdy pro posouzení trestnosti činu a uložení trestu se použije pozdější zákonná úprava, jestliže to je pro pachatele příznivější. Žalobce zdůrazňuje, že žádal o prominutí penále podle zákona č. 337/1992 Sb. prostřednictvím svého zástupce dne 24. 3. 2016, tedy za účinnosti zákona č. 267/2014 Sb., který opětovně zavedl do daňového procesu institut individuálního prominutí příslušenství daně. Žádost měla být podle žalobce posouzena podle pozdější zákonné úpravy, tj. podle daňového řádu, ve znění účinném od 1. 1. 2015.

Zadruhé. Napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné z důvodu jeho nesrozumitelnosti a nedostatečného odůvodnění. Žalovaný se podle žalobce nevypořádal s veškerými námitkami a nezabýval se argumentací vyplývající z výše uvedeného rozhodnutí rozšířeného senátu NSS.

5. Žalovaný ve svém vyjádření navrhl žalobu zamítnout. Zopakoval, že úspěšně žádat o prominutí a prominout penále tak lze jen v případech, kde bylo penále oznámeno dodatečným platebním výměrem počínajíc dnem 1. 1. 2015, a že přechodné ust. § 264 odst. 6 daňového řádu upravuje jinou procesní situaci než tu, kterou namítá žalobce. Zdůraznil, že cílem tohoto přechodného ustanovení byla ochrana právní jistoty těch, kteří tak měli zachováno právo, aby jejich věc byla věcně rozhodnuta podle hmotněprávních podmínek, které platily v době podání. Šlo tu např. právě o podání žádosti o prominutí příslušenství daně, které podle nové právní úpravy daňového řádu nebylo možné.

II. Přezkum napadeného rozhodnutí

6. Městský soud přezkoumal napadená rozhodnutí na základě podaných žalob, a to v rozsahu uplatněných žalobních bodů, kterými je vázán [§ 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“)]. Při přezkumu vyšel ze skutkového i právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Věc rozhodl bez nařízení jednání, neboť s takovým postupem oba účastníci výslovně souhlasili (§ 51 odst. 1 s. ř. s.). Žalobu městský soud neshledal důvodnou.
7. Podle § 2 odst. 5 daňového řádu se příslušenstvím daně rozumějí úroky, penále, pokuty a náklady řízení, jsou-li ukládány nebo vznikají-li podle daňového zákona; úroky, penále a pokuta za opožděné tvrzení daně sledují osud daně.
8. Podle ust. § 106 odst. 1 písm. b) daňového řádu správce daně rozhodnutím řízení mj. zastaví, jestliže jde o zjevně právně nepřipustné podání.
9. Podle ust. § 259 odst. 1 daňového řádu uvádí, že pokud zákon stanoví orgánu veřejné moci pravomoc zcela nebo částečně prominout daň nebo příslušenství daně, lze tak učinit na základě žádosti daňového subjektu nebo z moci úřední.
10. Podle ust. § 259a odst. 1 daňového řádu (ustanovení účinného až od 1. 1. 2015), je daňový subjekt je oprávněn požádat správce daně o prominutí části penále, pokud byla uhrazena daň, v důsledku jejíhož doměření povinnost uhradit penále vznikla.
11. Podle ust. § 264 odst. 6 daňového řádu žádosti o prominutí daně nebo příslušenství daně, žádosti o prominutí daňového nedoplatku, žádosti o posečkání daně nebo její zaplacení ve splátkách, které byly podány podle dosavadních právních předpisů a které nebyly vyřízeny do dne nabytí účinnosti tohoto zákona, se posoudí podle podmínek obsažených v dosavadních právních předpisech.
12. Podle čl. VII bodu 3. zákona č. 267/2014 Sb. lze žádat o prominutí penále pouze v případě penále vzniklého ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona (tedy zákona č. 267/2014 Sb., který – pokud jde o tuto právní regulaci – nabyl účinnosti dnem 1. 1. 2015).
13. Podle čl. VII bodu 4. zákona č. 267/2014 Sb. lze žádat o prominutí úroku z prodlení nebo úroku z posečkané částky pouze v případě úroku vzniklého ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, který – pokud jde o tuto právní regulaci – nabyl účinnosti dnem 1. 1. 2015).

14. Podle ust. § 55a odst. 1 a 2 zákona č. 337/1992 Sb. mohlo Ministerstvo financí daň zcela nebo částečně prominout z důvodů nesrovnalostí vyplývajících z uplatňování daňových zákonů. U příslušenství daně tak mohlo učinit i z důvodu odstranění tvrdosti. K tomuto prominutí mohlo dojít v kterémkoli stadiu daňového řízení. Ministerstvo financí mohlo obecně závazným právním předpisem zmocnit k provádění tohoto svého oprávnění správce daně.
15. Podle ust. § 58 zákona č. 337/1992 Sb. se příslušenstvím daně rozumí penále, zvýšení daně, náklady daňového řízení, úroky a pokuty uložené podle tohoto nebo jiného daňového zákona. Příslušenství daně, s výjimkou pokut, sleduje osud daně, nestanoví-li správce daně svým rozhodnutím jinak. Zvláštní zákon může stanovit u příslušenství daně jeho rozpočtové určení odchylně od rozpočtového určení daně, k němuž bylo vyměřeno.
16. Penále podle § 37b zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění účinném od 1. 1. 2007 do 31. 12. 2010, a § 251 zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu, má povahu trestu; je na ně třeba aplikovat čl. 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod a čl. 6 a 7 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.
17. Z aktuální platné a účinné zákonné úpravy jednoznačně vyplývá právní závěr, k němuž sice ve stručnosti, avšak zcela přesně dospěl prvostupňový správce daně, a k němuž podal žalovaný pregnantní zdůvodnění, když potvrzoval prvostupňové rozhodnutí, tedy právní zdůvodnění, s nímž se městský soud ztotožňuje.
18. Je třeba zdůraznit, že žalobce účelově zaměřuje či směřuje institut, který je zakotven v článku 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod a v člancích 6 a 7 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, tedy princip posuzování trestnosti činu včetně toho, že *pozdějšího zákona se použije, jestliže je to pro pachatele příznivější*, s aplikací daňových institutů prodlení a jeho důsledků v jednotlivých fázích vývoje právní úpravy a jejích přechodných ustanovení, která dopadají na běžící a podle dřívější právní úpravy zahájená a dosud neskončená řízení a překlenují změny v právních regulacích. Ust. § 264 odst. 6 daňového řádu tuto právní filozofii přesně vyjadřuje a neposkytuje prostor, aby až na základě mnohem pozdější nové právní úpravy (zde žádost o prominutí penále vzniklého po 31. 12. 2014) byl aplikován mnohem dříve zrušený právní institut (§ 55a zákona č. 337/1992 Sb.). Lze proto souhlasit se žalovaným, že i připomínané stěžejní rozhodnutí NSS o tom, že daňové penále má povahu trestu, není na daný případ použitelné.
19. Zákonná ustanovení, která městský soud výše připomíná, tedy ust. § 259 odst. 1, § 259a odst. 1 a § 264 odst. 6 daňového řádu, jakož i čl. VII body 3. a 4. zákona č. 267/2014 Sb. upravují aplikační a časové mantinely k podání žádosti o prominutí příslušenství daně, konkrétně penále, a dávají jednoznačnou odpověď, zda lze, resp. že nelze žádat o prominutí dříve naběhlého penále podle ust. § 55a zákona č. 337/1992 Sb., jež ztratilo platnost a účinnost uplynutím dne 31. 12. 2010 a s jehož pozdější aplikovatelností výše cit. přechodná ustanovení nepočítají.
20. Námitky prvního žalobního bodu tak nejsou důvodné.
21. Rovněž námitky druhého žalobního bodu městský soud neshledal důvodnými, když má za to, že dokonce i značně stručné odůvodnění prvostupňového rozhodnutí právně ob stojí, natož podrobné a věcně správné odůvodnění napadeného rozhodnutí. Není vůbec zřejmé, z čeho žalobce vyvozuje nesrozumitelnost a nedostatečné odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaného. S ohledem na zcela obecnou námitku je třeba připomenout tezi, že

míra precizace žalobních bodů do značné míry určuje i to, jaké právní ochrany se žalobci u soudu dostane (rozsudek NSS ze dne 24. 8. 2010 č. j. 4 As 3/2008-78), což přesně dopadá na „precizaci“ druhého žalobního bodu. Z textu a rozsáhlosti právních argumentů napadeného rozhodnutí je zcela zjevné, že toto rozhodnutí není nesrozumitelné a je dostatečně bohatě odůvodněno.

22. Městský soud se proto ztotožňuje s výstižnou právní interpretací žalovaného v napadeném rozhodnutí a odkazuje na ni a na její podrobnou rekapitulaci výše v bodě 3. tohoto rozsudku, aniž by bylo nutno ji dále parafrázovat. Stejně jako prvostupňový správce daně a žalovaný má i městský soud za to, že bylo na místě řízení o žádosti zastavit podle ust. § 106 odst. 1 písm. b) daňového řádu pro její zjevnou právní nepřípustnost.
23. Z výše uvedených důvodů městský soud neshledal žalobní námitky důvodnými, a proto žalobu jako nedůvodnou zamítl podle ust. § 78 odst. 7 s. ř. s.

III. Posouzení náhrady nákladů řízení

24. O náhradě nákladů řízení rozhodl městský soud podle ust. § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce neměl ve věci úspěch a žalovanému v řízení nevznikly žádné procesní náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 21. srpna 2020

JUDr. Jan Ryba
předseda senátu